

[NEDERLAND] NATIONAAL VOORTGANGSOVERZICHT

INHOUDSOPGAVE

1	VOORUITGANG IN DE AANPAK VAN HANDEL IN KINDEREN VOOR DE SEKSINDUSTRIE	pag. 3
2	ALGEMEEN OVERZICHT VAN INSPANNINGEN VAN NATIONALE OVERHEDEN IN DE AANPAK VAN KINDERHANDEL VOOR DE SEKSINDUSTRIE	pag. 4
3	DE SITUATIE IN NEDERLAND	pag. 6
4	DETAILS VAN VOORUITGANG IN DE AANPAK VAN KINDER- HANDEL VOOR DE SEKSINDUSTRIE	pag. 10
	A. <i>Community-Based</i> Preventie Middelen voor Kinderhandel	pag. 10
	B. Nationaal Juridisch Kader Harmonisering met Internationale Standaarden	pag. 13
	C. Speciale Hulpverlening Trajecten voor Slachtoffers van Kinderhandel	pag. 16
5	HANDTEKENINGENACTIE IN NEDERLAND	pag. 20
6	ONDERZOEKS METHODEN	pag. 21
7	EINDNOOT	pag. 22

1. VOORUITGANG IN DE AANPAK VAN HANDEL IN KINDEREN VOOR DE SEKSINDUSTRIE

De *Stop Sex Trafficking of Children and Young People* campagne, een samenwerkingsverband van The Body Shop en ECPAT, heeft als doel een duurzame bijdrage te leveren aan de bescherming van kinderen en jongeren en hun recht te waarborgen om beschermd te worden tegen alle vormen van uitbuiting, onder meer mensenhandel voor seksuele doeleinden.

Door middel van deze campagne mobiliseren de Body Shop en ECPAT de bevolking van landen over de hele wereld om zich actief in te zetten voor de verbetering van de bescherming van kinderen tegen mensenhandel voor seksuele doeleinden. Overheden moeten worden aangespoord om zich volledig in te zetten voor drie doelen gerelateerd aan de preventie en bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en de zorg voor kind slachtoffers. De gestelde doelen zijn cruciaal voor de bescherming van kinderen overall. Vooruitgang die geboekt wordt door nationale overheden in de realisatie van deze doelen wordt bijgehouden op een *Progress Card*. Dit innovatieve middel geeft een overzicht van het niveau van vooruitgang behaald op vier verschillende actiepunten die van grote betekenis zijn bij de realisatie van de geselecteerde hoofdoelen van de campagne.

In meerdere landen in de wereld hebben het maatschappelijke middenveld en andere actoren een significante bijdrage geleverd aan de strijd tegen kinderhandel voor seksuele doeleinden. De eerste verantwoordelijkheid voor deze bescherming ligt echter bij de overheid. De informatie weergegeven op de *Progress Card* geeft een overzicht van de situatie van kinderhandel in Nederland en omschrijft de belangrijkste maatregelen die zijn geïmplementeerd door de Nederlandse overheid. Kleurencodering is gebruikt om onderscheid te maken tussen de verschillende niveau's van inzet in de strijd tegen kinderhandel voor seksuele doeleinden: substantiële vooruitgang (**GROEN**, staat voor adequaat gespecialiseerd beleid of hulpverlening voor kind slachtoffers van mensenhandel); enige vooruitgang (**GEEL**, representeert een zeker niveau van inzet voor de preventie en aanpak van mensenhandel in het algemeen met een beperkte focus op kinderen als een specifieke doelgroep, of hulpverlening dat geen adequate bescherming biedt aan kind slachtoffers van mensenhandel); of weinig vooruitgang (**ROOD**, benadrukt ontbrekende of grotendeels inadequaat beleid of hulpverlening voor kind slachtoffers van mensenhandel).^{*}

De informatie wordt gevolgd door aanbevelingen gekenmerkt als essentieel voor de bestrijding van handel van kinderen en jongeren voor seksuele uitbuiting. **Stop Sex Trafficking of Children and Young People.**

^{*} Een ster geeft het ondernomen veldwerk van de NGO's aan.

2. ALGEMEEN OVERZICHT VAN INSPANNINGEN VAN NATIONALE OVERHEDEN IN DE AANPAK VAN KINDERHANDEL VOOR DE SEKSINDUSTRIE

Door de vooruitgang in de strijd tegen handel in kinderen voor seksuele doeleinden per land te monitoren en evalueren* dragen ECPAT international en de Body Shop bij aan de doelstellingen van het Wereld Congres III tegen Seksuele Exploitatie van Kinderen en Adolescenten gehouden aan het eind van 2008 in Brazilië. Op deze wereldtop werden nationale overheden door 3.000 participanten waaronder vertegenwoordigers van 137 staten opgeroepen zich in te zetten voor het recht van kinderen om beschermd te worden tegen alle vormen van seksuele exploitatie. ECPAT International en de Body Shop gaan verder en roepen staten op om versnelde en gecoördineerde acties ter realisatie van hun beloftes voor 2012 om handel in kinderen voor seksuele doeleinden te stoppen.

Om een overzicht te geven van de inspanningen van nationale overheden om dit doel te bereiken wordt op figuur één het percentage weergegeven van landen voor elk van de vier categorieën: 'substantiële vooruitgang', 'enige vooruitgang', 'beperkte maatregelen' en 'langzame vooruitgang'. 'Substantiële vooruitgang' correspondeert met adequate maatregelen van de staat in de strijd tegen kinderhandel. 'Enige vooruitgang' houdt in dat een staat maatregelen heeft genomen tegen mensenhandel in het algemeen maar deze hoeven geen adequate bescherming te behelzen voor kind slachtoffers van mensenhandel. 'Beperkte maatregelen' wil zeggen dat er inadequate inzet is getoond door de staat om mensenhandel te bestrijden en weinig of geen inzet is geweest voor de bestrijding van kinderhandel. 'Langzame vooruitgang' wordt toegekend aan staten met minimale of zelfs geen enkele initiatieven tegen mensenhandel of kinderhandel. Figuur twee geeft een lijst van landen die vallen in elk van de vier eerder genoemde categorieën; ze zijn gerangschikt naar de acties van staten bij elke indicator.

* Meer informatie over de onderzoeksmethode op pag. 21.

FIGUUR 2. INZET VAN NATIONALE OVERHEDEN IN DE STRIJD TEGEN KINDERHANDEL *

LANGZAME VOORUITGANG	BEPERKTE MAATREGELS	ENIGE VOORUITGANG	SUBSTANTIËLE VOORUITGANG
CAMBODIA MEXICO PAKISTAN MALEISIË SINGAPORE	CYPRUS GRIEKENLAND INDONESIË ZWEDEN INDIA TURKIJE TJECHIË HONG KONG RUSLAND VERENIGDE STATEN	BELGIË NOORWEGEN AUSTRALIË CANADA ESTLAND SPANJE THAILAND ZUID-AFRIKA FRANKRIJK ITALIË JAPAN NEDERLAND FILIPPIJNEN ZWITZERLAND OOSTENRIJK FINLAND DUITSLAND IERLAND LUXEMBURG NIEUW ZEELAND POLEN PORTUGAL ZUID KOREA	ROEMENIË TAIWAN DENEMARKE VERENIGD KONINKRIJK

* Dit overzicht is bijgewerkt tot en met juni 2010.

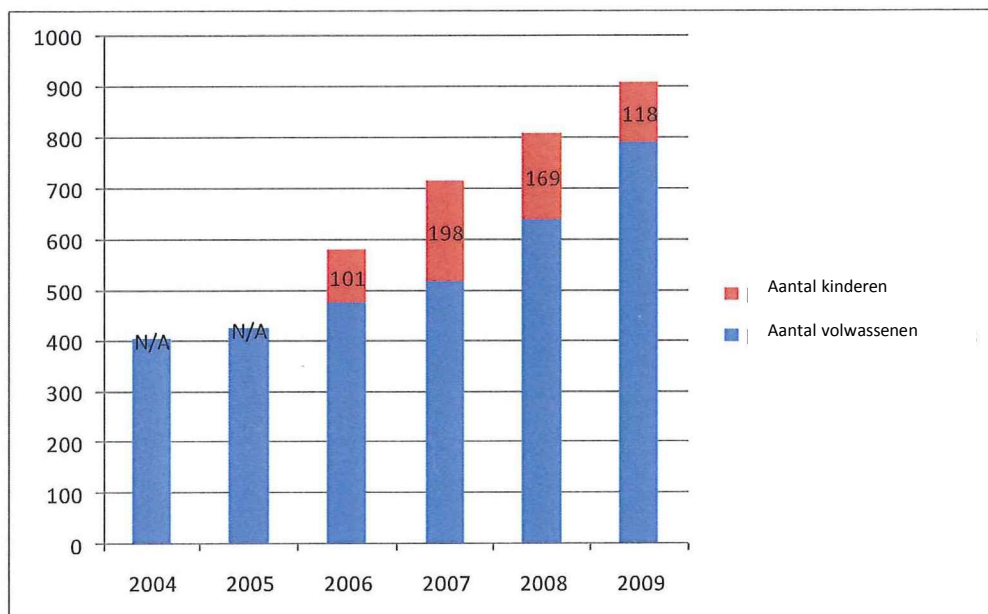
3. DE SITUATIE IN NEDERLAND

Nederland is een van de 53% van de landen die enige vooruitgang hebben geboekt in de strijd tegen handel voor seksuele doeleinden van kinderen en jongeren.

Nederland heeft belangrijke stappen genomen voor de preventie van kinderhandel en de bescherming van kind slachtoffers. De maatregelen hiervoor moeten echter verder worden geïmplementeerd en geïnstitutionaliseerd om duurzame en effectieve verandering te brengen. Tevens is een geharmoniseerde uitvoering in het hele land op lokaal niveau essentieel voor een significante positieve verandering voor de bescherming van alle kinderen, met en zonder Nederlands paspoort.

KINDERHANDEL VOOR DE SEKSINDUSTRIE IN NEDERLAND

Betrouwbare schattingen van het aantal kinderen dat wordt verhandeld voor seksuele uitbuiting binnen, door en naar Nederland zijn moeilijk te vinden. Wel kunnen er bepaalde trends worden gesignaleerd uit de data van hulporganisaties en wetshandhavingdiensten zoals bijvoorbeeld de douane. Onderzoek verricht door ECPAT Nederland in 2005 identificeerde 230 zaken van kinderhandel die plaatsvonden tussen 2003 en 2005 waarvan het in 169 gevallen ging om uitbuiting in de prostitutie.² Volgens het Coördinatie Centrum voor Mensenhandel (Comensha), een centraal registratiepunt voor slachtoffers van mensenhandel voor vrouwelijke slachtoffers van mensenhandel, het aantal van (mogelijke) slachtoffers van mensenhandel is jaarlijks gegroeid, van 403 in 2003 naar 424 in 2005 en naar 579 in 2006. Het aantal zaken van mensenhandel waarbij minderjarigen zijn betrokken is significant gestegen in 2006, met een totaal van 101 slachtoffers geïdentificeerd (i.1. 18% van alle slachtoffers) waarvan het merendeel tussen de 15 en 17 jaar (16%).³ In 2007, 198 van de 716 slachtoffers aangemeld bij Comensha waren kinderen en in 2008, 20% van de 809 slachtoffers aangemeld bij Comensha waren minderjarigen (169 kind slachtoffers), waarvan er 104 de Nederlandse nationaliteit hadden (ie 60%), de overige 65 slachtoffers kwamen uit 23 verschillende landen.⁴ De cijfers van Comensha voor 2009 laten een totaal van 909 registraties zien, 118 daarvan waren minderjarig en 49 slachtoffer van seksuele uitbuiting.⁵ Dit waren 45 vrouwen en 4 mannen.

Slachtoffers van mensenhandel, bron: Comensha

18 van de 120 zaken van gedwongen prostitutie gemeld bij Meld Misdaad Anoniem in 2006, betrof minderjarigen. In 2007, is dit aantal toegenomen naar 24 van de 93 gemelde zaken. Terwijl de schattingen van de politie aangeven dat kinderen minder dan 10% van het totaal aantal slachtoffers van mensenhandel uitmaken laten judiciële statistieken zien dat over de gehele periode van 2002 tot 2006, in op zijn minst 17% van alle zaken minderjarige slachtoffers waren betrokken.⁸ In 2007 van de 280 zaken, 58 (21%) waren minderjarigen betrokken. In 2008, waren in 27 zaken minderjarigen betrokken.

Kinderhandel gebeurt in Nederland voornamelijk voor seksuele uitbuiting en in mindere mate voor overige doeleinden. Onderzoek verricht door ECPAT in 2005 liet zien dat van het totale aantal van 230 kind slachtoffers van mensenhandel in hun database, 73,5% enkel uitgebuit waren in de prostitutie, 9,1% uitgebuit waren in de prostitutie én tevens uitgebuit in andere formele en informele arbeidstakken. 17,4% van de minderjarigen waren exclusief uitgebuit in overige sectoren, zoals huishoudelijk werk, de horeca, schoonmaakindustrie, drugshandel en andere criminele activiteiten. Zaken van kinderhandel voor adoptie zijn eveneens geïdentificeerd.¹⁰

Hoewel Nederland vooral wordt gezien als een bestemmingsland voor kinderhandel wordt Nederland in mindere mate gekenmerkt als doorvoer land voor verhandelde kinderen op weg naar de VK, Frankrijk, Duitsland, Italië en Spanje.¹¹

De vraag naar seksueel contact met kinderen is de motor achter de kinderhandel. Armoede, huiselijk geweld en mishandeling, discriminatie en de hoop op een beter leven maakt kinderen kwetsbaar voor deze vorm van mensenhandel. Kinderen zijn bijzonder kwetsbaar om te worden verhandeld omdat ze vaak weinig onderwijs hebben genoten, makkelijk te overmeesteren zijn of te worden beïnvloed door een volwassene. Kinderen

kunnen zich ook verplicht voelen om hun familie te ondersteunen of juist wegvlugten voor gecompliceerde familiesituaties. Vervolgens kunnen ze worden verkocht of zelf afreizen naar het buitenland op zoek naar betere toekomstperspectieven.

Hoewel de meeste verhandelde kinderen in Nederland uit het buitenland komen wijzen verschillende bronnen naar het feit dat de meeste slachtoffers zijn verhandeld binnen de landsgrenzen (in zuidoost Brabant is bijvoorbeeld 95% van de slachtoffers Nederlands onderdaan). Bijna 30% van de minderjarigen die zijn verhandeld voor de seksindustrie in het ECPAT Nederland onderzoek waren Nederlands onderdaan, een andere 30% kwam uit Marokko, Turkije, Suriname en de Nederlandse Antillen. De rest kwam voornamelijk uit Afrikaanse en Oost Europese landen. Het is belangrijk om op te merken dat alleenstaande minderjarige vreemdelingen, vaak gemeld als bijzonder kwetsbaar voor uitbuiting, bijna 6% van de slachtoffers in de prostitutie vertegenwoordigen. Volgens Comensha, van de 169 minderjarige slachtoffers van mensenhandel in 2008, 104 (62%) waren Nederlands, 14 waren Chinees, 11 uit Guinea, zeven Nigerianen, acht Sierra Leonezen, vier Slowaken. De overige 21 minderjarige slachtoffers hadden 18 verschillende nationaliteiten.¹² In 2009, Comensha registreerde 118 minderjarigen uit 28 landen; de meerderheid (57%) kwam uit Nederland, en 22% van de slachtoffers kwam uit West Afrika (Voornamelijk Nigeria en Guinea).¹³ Kinderhandel voor de prostitutie gaat doorgaans over meisjes tussen de 15 en 17. Er zijn echter ook meldingen van jonge oost Europese jongens die werkzaam zijn in de prostitutie.¹⁴

Mensenhandelaren gebruiken verschillende methoden voor het verhandelen van meisjes, een bijzonder gangbare methode is de zogenaamde 'lover boy' techniek waarbij jonge mannen meisjes verleiden door zich voor te doen als geliefde en vervolgens meisjes dwingen zich te prostitueren. Onderzoek naar het 'lover boy' probleem laat zien dat er een informeel netwerk bestaat, maar deze is niet georganiseerd. 'Lover boys' zijn doorgaans Nederlandse mannen met een etnische achtergrond, tussen de twintig en dertig jaar oud. Ze zijn vaak bekend bij de politie en rechtbanken voor gewelddadige misdrijven en hebben meerdere veroordelingen op hun strafblad.

De meeste kinderen worden uitgebuit in de illegale prostitutie sector, pooiers zijn zich er doorgaans van bewust dat het prostitueren van kinderen is een misdrijf en dat de politie toezicht houdt op de commerciële seks sector. Tevens hebben hulpverleningsorganisaties meerdere zaken gesignaleerd waarbij meisjes achter het raam worden geplaatst als ze 18 worden.

Kinderen en adolescenten worden zelden geëxploiteerd als tippelaars of in de rossige buurten, de politiecontrole in zulke gebieden is te strikt. De seksuele uitbuiting van kinderen komt voornamelijk voor in de illegale escort sector, in hotels, geparkeerde auto's, particuliere woningen, en in illegale privé clubs. Enkele van deze clubs zijn gesitueerd in de jurisdictie van lokale autoriteiten die zwakker toezicht houden. Volgens de geïnterviewden van de Trafficking in Human Beings Information Unit (IEM), maken uitbuiters gebruik van het internet en mobiele telefoons om toegang te krijgen tot kinderen en adolescenten voor prostitutie.¹⁵

Nederland is ook een bronland als het gaat om toeristen die op zoek zijn naar seks met kinderen. Zij reizen naar bestemmingen zoals Brazilië, Cambodja, Vietnam, Gambia, en Marokko.¹⁶ De politie heeft de indruk dat handelaren zelden werken in georganiseerde netwerken in de Nederland. Interne mensenhandel heeft doorgaans de vorm van een individu die een of twee meisjes aan zich heeft gebonden. Connecties tussen pooiers en kleine netwerken bestaan echter wel. Daarnaast kunnen meisjes door hun pooier gedwongen worden andere meisjes te werven, ook minderjarige meisjes. Volgens een hulpverlener zijn Nigeriaanse

vrouwen en meisjes in de rosse buurten juridisch doorgaans goed georganiseerd en werken zij voor zichzelf. Sommige van deze vrouwen assisteren hun pooier in het rekruteren van jongere meisjes die gedwongen worden geprostitueerd in de Bijlmer in Amsterdam. Afrikaanse meisjes betrokken bij de prostitutie in Nederland zijn ook gesignaleerd bij zogenaamde *madams*. Sommige van deze madams kwamen enkele jaren¹⁷ geleden naar Nederland als slachtoffers, betaalden hun 'schuld' af en zijn vervolgens zelf pooier geworden.

Volgens judiciële data verzameld door het Bureau Nationaal Rapporteur Mensenhandel, 108 verdachte mensenhandelaren werden vervolgd in 2007, 74 daarvan werden er veroordeeld voor mensenhandel misdrijven. Van dit totale aantal waren er 62 man, 12 vrouw, één was minderjarig. Wat betreft de nationaliteit, de meeste veroordeelde mensenhandelaren in 2007 waren Nederlander (21), tweede is Roemenië, vervolgens Bulgarije, Turkije, Nederlandse Antillen en Suriname (het aantal daders geboren in Turkije, Bulgarije, Roemenië en Marokko was aanzienlijk). Het aantal van veroordelingen van Bulgaren, Roemenen en – in mindere mate –¹⁸ Turken lijkt af te nemen. De twaalf veroordeelde vrouwen kwamen uit Nederland (4), Roemenie (3), Brazilië,¹⁹ Hongarije, India, Letland en Slowakije (elke één).

Casus: 'Voodoo' kinderhandel circuit opgerold.

In 2007 ontdekte de Nederlandse politie een criminele organisatie die verdacht werd van het verhandelen van Nigeriaanse kinderen naar West Europa om hier uitgebuit te worden in de prostitutie. Op zijn minst 19 mensen werden gearresteerd in Nederland en vijf andere landen waaronder de VS en het Verenigd Koninkrijk. Volgens de politie kregen de slachtoffers valse reisdocumenten mee, een vliegticket en instructies hoe ze asiel konden aanvragen bij aankomst op Schiphol. De minderjarigen werden opgevangen in open opvangcentra in Nederland wat het relatief gemakkelijk maakte voor de criminele organisatie om controle te behouden over de slachtoffers. Handelaren gebruikten ook voodoo (hekserij) om grip te krijgen op de kinderen voordat ze naar het buitenland werden gesmokkeld. Ze vertelden de kinderen dat ze betoverd waren en dat zij of hun familieleden zouden komen te overlijden mochten ze niet gehoorzamen of proberen te ontsnappen. Nederlandse autoriteiten hebben de 140 vermissingen van Nigeriaanse kinderen uit asielzoekerscentra sinds januari 2006 onderzocht. Verschillende kinderen werden later teruggevonden in de prostitutie in Frankrijk, Italië en Spanje. Dertien arrestaties volgden in Nederlandse steden en een andere zes mensen, allen Nigeriaans, werden gearresteerd in New York, Madrid, Dublin, Coventry en Antwerpen. Duitsland en Frankrijk waren ook betrokken bij de grootscheepse politie operatie maar gaven geen details over eventuele arrestaties. De verwachting is echter dat er een aanzienlijk aantal arrestaties en onderzoeksactiviteiten hebben plaatsgevonden. De gearresteerden werden verdacht van mensenhandel, betrokkenheid bij een criminele organisatie, valse papieren, fraude en het witwassen van geld. Den Haag heeft tevens een verzoek ingediend om de verdachten uit het buitenland over te dragen aan de Nederlandse autoriteiten.

Bron: "Dutch smash 'voodoo' child trade". BBC online. 25 October 2007. <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/7061145.stm>

4. ALGEMEEN OVERZICHT VAN INSPANNINGEN VAN NATIONALE OVERHEDEN IN DE AANPAK VAN KINDERHANDEL VOOR DE SEKSINDUSTRIE

A. Preventie middelen voor kinderhandel met maatschappelijk draagvlak.

Voorkomen dat kinderen slachtoffer worden van mensenhandelaren is de eerste stap die moet worden gezet in de keten van samenhangende middelen die nodig zijn om de bescherming van kinderen te waarborgen. Preventie omvat een breed scala van multi-dimensionale interventies, van mobilisatie en bewustwording binnen familie en het publieke debat tot meer gerichte en specifieke interventies die kwetsbare kinderen weet te bereiken.

Preventie programma's ter bestrijding van kinderhandel moeten middelen omvatten op verschillende niveaus voor de specifieke kwetsbaarheden van kinderen; de versterking van families om kinderen te verzorgen en te beschermen; om stakeholders te mobiliseren in de maatschappij en op overheidsniveau ter realisatie van sterke beschermingssystemen voor kinderen waaronder het sociale zekerheidsstelsel en het rechtssysteem; tenslotte dient het mensenhandelaren te ontmoedigen en de financiële voordelen te beperken die voortvloeien uit de criminele activiteiten.

De adoptie van nationaal beleid ter bestrijding van kinderhandel is essentieel om te verzekeren dat er samenhangende middelen worden ontwikkeld gebaseerd op nationale prioriteiten. Tevens moet het beleid gericht zijn op het aangeven van richtlijnen voor interventies voor *stakeholders* die betrokken zijn bij de preventie van kinderhandel.

Het formuleren van een Nationaal Plan van Aanpak laat de betrokkenheid van de Staat zien om prioriteit te geven aan de bestrijding van kinderhandel en daarvoor middelen te reserveren.

Maatschappelijke preventieve programma's in Nederland

1.1. Voorzieningen voor preventieve programma's voor kinderhandel	1.2. Samenwerkingsverbanden voor betrokken instellingen	1.3. Implementatie van bewustwording programma's	1.4. Voorziening onderwijzersopleiding curriculum
Ondanks het toevoegen van een specifieke focus voor Kinderhandel aan het Nationale Actieplan voor Mensenhandel zijn de voorzieningen voor de preventie van kinderhandel niet duurzaam of structureel opgenomen in het nationale programma.	Hoewel samenwerkingverbanden voor de betrokken instellingen zijn opgericht ligt de focus voornamelijk op de rechtshandhaving en mist er specifieke nadruk op de preventie van kinderhandel en de bescherming van slachtoffers.	Er zijn meerdere bewustwordingscampagnes gevoerd in Nederland door voornamelijk NGO's. Er mist duurzame en structurele betrokkenheid bij de Overheid.	Ondanks dat kinderhandel en seksuele uitbuiting gedoceerd worden binnen school, moet de Nederlandse overheid dit nog integreren in de kerndoelen van de onderwijzersopleiding

Een nationaal beleid voor kinderhandel waarin de essentiële preventieve middelen worden omschreven (*indicator 1.1*) geeft de betrokkenheid van de overheid aan bij deze specifieke zaak en geeft inzichtelijke en samenhangende richtlijnen voor de relevante implementatie instellingen die omgezet kunnen worden in gefinancierde en verantwoorde nationale programma's of projecten. Een samenwerkende aanpak in het

uittekenen en implementeren van deze programma's gericht op kinderhandel (*indicator 1.2*) is essentieel om de relevantie en het bereik van de preventie middelen te verzekeren. Een samenwerking van minstens twee ministeriele instelling met ten minste twee andere partners (waaronder NGO's, intergouvernementele organisaties, private sector, kinderen, academici of anderen) is hiervoor vereist.

Maatschappelijke voorlichting en bewustwording over het bestaan van kinderhandel (*indicator 1.3*) is cruciaal om het publiek te betrekken bij de bestrijding van kinderhandel en zou moeten bestaan uit een multimedia benadering met gebruik van audiovisuele producten (via verschillende communicatie kanalen) om effectief en duurzaam het grootste bereik onder de bevolking te bereiken. School is een van de meest directe kanalen voor het onderwijzen van kinderen en het informeren over de risico's van kinderhandel, preventie activiteiten in scholen moeten worden geïntegreerd door het systematisch voorlichten van onderwijzers als onderdeel van hun onderwijs opleiding curriculum (*indicator 1.4*). Een beleidswijziging verzekert dat alle nieuwe onderwijzers essentiële informatie hebben ontvangen voor de implementatie van preventie activiteiten voor schoolkinderen.²⁰

Terwijl in Nederland al vooruitgang is gerealiseerd in de preventie van kinderhandel, toch zijn toekomstige inspanningen nodig om de preventie van kinderhandel structureel op te nemen in meerderjarige beleidsplannen en programma's. Deze programma's die worden uitgevoerd in samenwerking met een breed scala van stakeholders kunnen zo systematisch de meest kwetsbare bevolkingsgroepen bereiken en alle relevante partners in de kinderbescherming systemen.

Het Nationale Actie Plan Mensenhandel²¹ werd in december 2004 gepresenteerd aan de Nederlandse overheid. Het Nationale Actie Plan ondersteunt de verhoogde inspanningen van Nederland in de strijd tegen mensenhandel, in het bijzonder in het onderzoek en vervolging van deze misdrijven. In februari 2006 publiceerde het Ministerie van Justitie hierbij een addendum voor de speciale aanpak van kinderhandel²². De overheid erkende hiermee dat kinderen (in het bijzonder alleenstaande minderjarige vreemdelingen en kindslachtoffers van 'loverboys') bijzonder kwetsbaar zijn en dat aanvullende middelen nodig waren. Het addendum bevatte omvatte middelen gericht op de identificatie, repatriatie en veiligheid van slachtoffers, training van stakeholders en de oprichting van een nationaal informatie centrum voor jeugd prostitutie.²³ Desalniettemin, de meeste preventie programma's voor kinderhandel zijn niet nationaal opgezet door structureel beleid maar zijn eerder geïmplementeerd op een project basis afhankelijk van het belang van gemeenten.

De Nederlandse overheid heeft een Nationaal Rapporteur Mensenhandel aangesteld welke onafhankelijke rapportages uitbrengt over de omvang van mensenhandel in Nederland en de effecten van beleid ter bestrijding van mensenhandel.²⁴ De nationaal rapporteur is geen klachtenorgaan maar geeft beleidsadviezen gericht op de versterking van de aanpak van mensenhandel en ook al is het mandaat niet exclusief gericht op kinderen, de publicaties van de Nationale Rapporteur berichte regelmatig over kind slachtoffers van mensenhandel.²⁵ Het mechanisme draagt bij aan een onafhankelijk monitoring systeem van overheidshandelen ter voorkoming en bescherming van slachtoffers en zou moeten worden gebruikt om systematischer de situatie van kinderhandel in Nederland te analyseren.

Verschillende initiatieven zijn in Nederland ontwikkeld om de activiteiten gericht op de bestrijding van mensenhandel te coördineren maar deze initiatieven zijn niet gericht op kind slachtoffers. Verschillende kinderbescherming instellingen en NGO's zijn niet systematisch betrokken bij het ontwerpen en implementeren van programma's. De initiatieven zijn merendeels gericht op het verbeteren van de

samenwerking tussen rechtshandhaving instellingen en is nog niet gefocust op preventie van kinderhandel of de bescherming van kind slachtoffers door een multi-partner geïntegreerde aanpak. In 2008 is bijvoorbeeld een multi-stakeholder samenwerking geformaliseerd met de oprichting van een multi-stakeholder Task Force Mensenhandel (onder leiding van de Procureur Generaal van het Openbaar Ministerie), waarbij behalve Comensha geen NGO's zijn vertegenwoordigd. Het Nationale Expertisecentrum Mensenhandel / Mensensmokkel (EMM) aan de andere kant werd opgericht in 2005 en omvat rechtshandavinginstelling zoals het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD), de Recherche Unit, de Koninklijke Marechaussee (KMar), de Immigratie en Naturalisatie Dienst (IND) en de Sociale Inlichtingen en Opsporingsdienst (SIOD) voor de advisering van de overheid, politie en justitie over mensenhandel door de verzameling van informatie en uitwisseling van 'best practices'.²⁶ Het zou aan te bevelen zijn voor het Ministerie van Sociale Zaken en Onderwijs om een meer actieve rol te spelen bij de coördinatie van werk gerelateerd aan kinderhandel om zo meer aandacht aan preventie en interventie middelen en zorg voor slachtoffers te realiseren.

De Nederlandse overheid heeft verschillende bewustwordingcampagnes ondersteund voor het openbaar onderwijs lesprogramma, in het bijzonder voor het fenomeen 'loverboys', de situatie waarbij jonge man worden ingezet voor het ronselen van jonge meisjes voor verhandeling en prostitutie. Deze campagnes zijn voornamelijk geïnitieerd door NGO's met financiële ondersteuning van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.²⁷ Hoewel er meerdere campagnes de laatste jaren zijn georganiseerd voor kinderhandel op nationaal en regionaal niveau²⁸ zijn deze niet zodanig structureel geïntegreerd in meerjaren beleidsplannen voor de garantie van een breed en duurzame bereik bij de meest kwetsbare groepen.

Aangezien scholen een van de belangrijkste mogelijkheden bieden voor het onderwijzen en voorlichten van kinderen op een jonge leeftijd is het bijzonder belangrijk dat specifieke informatie over risico's van kinderhandel en seksuele uitbuiting systematisch wordt aangeboden door onderwijzers die daar adequate training voor hebben ontvangen. Specifieke initiatieven zijn al geïmplementeerd in enkele Nederlandse scholen om jonge mensen te onderwijzen over gezond seksueel gedrag en relaties. Dit school programma is ontwikkeld voor adolescente kinderen tussen 12 en 16 jaar maar de opname in het schoolcurriculum is niet verplicht. Een extra onderwijs pakket over loverboys is niet opgenomen in de lerarenopleiding en is daardoor eveneens niet systematisch ingevoerd in alle scholen in Nederland.²⁹

Momenteel wordt er een debat gevoerd om scholen te verplichten les in seksualiteit, gezonde seksuele ontwikkeling, verscheidenheid, en respectvolle relaties op te nemen als kernwaarde van basis en voorgezet onderwijs. Dit zou een manier zijn om te garanderen dat alle jonge mensen adequaat onderwijs krijgen over de risico's die zijn verbonden aan seksuele uitbuiting. Onderwijsinspecteurs zouden de implementatie hiervan op scholen kunnen verzekeren. Op het moment worden deze plannen enkel besproken en zijn nog niet in beleid omgezet.

OPROEP VOOR VERSNELDE ACTIE TER PREVENTIE VAN KINDERHANDEL IN NEDERLAND

- (Potentiële) klanten van prostituees moeten bewust worden gemaakt van de implicaties van mensenhandel en aangesproken op hun verantwoordelijkheid in de strijd tegen mensenhandel. Informatie kan worden verspreid via nationale bewustwording campagnes, het internet en informatie folders in seksbedrijven. Mensen moeten zich realiseren dat betaalde seks met kinderen een strafbaar feit is. Het moet mogelijk zijn om misdrijven of verdenkingen van misdrijven makkelijk en anoniem aan te geven.
- Voorlichting over commerciële seksuele exploitatie van kinderen moet onderdeel worden van het curriculum van alle scholen. Seksonderwijs moet breed worden aangeboden, met onderwerpen als respectvolle seksuele relaties, zelfwaarde, perceptie van seksualiteit, groepsgedrag en groepsdruk.
- Speciaal aangepast informatie moet worden aangeboden aan kwetsbare groepen die extra risico lopen om uitgebuit te worden, zoals alleenstaande minderjarige asielzoekers en 'illegale' kinderen.
- In aanvulling op het informeren op scholen moet er meer informatie worden gegeven bij andere zorginstellingen, jeugdwerkers en hulpverleners die werken met straatkinderen. Deze mensen komen in contact met potentiële slachtoffers en kunnen hun doorverwijzen naar mogelijke hulporganisaties. In deze situaties dienen de specifieke noden van de doelgroep in het oog gehouden te worden;
- Hulpmiddelen zijn nodig om de belangen van alleenstaande minderjarige vreemdelingen te beschermen. Deze middelen zouden moeten omvatten: onmiddellijke toewijzing van een competente voogd, periodieke beoordeling van de plaatsing, prioriteit geven aan procedures aangaande kinderhandel, adequate informatie over de risico's van mensenhandel en middelen om minderjarige vreemdelingen te begeleiden en extra zorg te geven. Terugkeer naar het land van herkomst mag alleen plaatsvinden wanneer het kind daar geen gevaar (meer) loopt.
- Hulpmiddelen moeten worden gelokaliseerd ter bescherming van kinderen in asielcentra. Kinderen moeten veilige opvang krijgen, gescheiden van volwassenen en meisjes apart van jongens. De medewerkers moeten alert zijn op indicaties van mensenhandel. Gezien het aantal alleenstaande minderjarige vreemdelingen dat naar Nederland komt moet het mogelijk zijn om deze kinderen adequate bescherming en begeleiding te bieden.

B. Nationaal Juridisch Kader Harmonisering met Internationale Standaarden

Sterke wetten in overeenstemming met internationale instrumenten en effectieve kindvriendelijke handhavingprocedures zijn essentieel voor de bescherming van kinderen tegen alle vormen van seksuele uitbuiting waaronder kinderhandel voor de seksindustrie. Ontwikkeling op dit vlak is geanalyseerd door middel van een driedelig kader van internationale/nationale standaarden en de handhaving daarvan door een kind en gender sensitief proces dat mogelijke re-victimisatie of re-traumatisering voorkomt.

Internationaal/Regionaal Verdragen/ Wetgeving	Datum van Ratificatie in Nederland
Convention on the Rights of the Child (CRC)	Geratificeerd in 1995
Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography (to the CRC; Optional Protocol)	Geratificeerd in 2005
The Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children	Geratificeerd in 2005
ILO Convention No. 182 on the Worst Child Labour	Geratificeerd in 2002
The Council of Europe Convention on Action against trafficking in human beings	Geratificeerd op 22 april 2010 ³⁰
The Council of Europe Convention on the protection of children against sexual exploitation and sexual abuse	Geratificeerd op 1 maart 2010 ³¹

Juridisch Kader in Nederland			
2.1. Ratificatie van het Optionele Protocol tegen de Verkoop van Kinderen	2.2. Ratificatie van het Mensenhandel Protocol	2.3. Harmonisatie van de nationale wetgeving	2.4. Speciale Politie Eenheden ter bestrijding van misdaden tegen kinderen.
Nederland ratificeerde het optionele protocol in 2005.	Nederland ratificeerde het Mensenhandel Protocol in 2005.	Hoewel de Nederlandse mensenhandel definitie alle voorgeschreven daden criminaliseert van het Mensenhandel Protocol, zouden de straffen moeten worden verhoogd bij een slachtoffer onder de 18 in plaats van enkel onder de 16. ³²	Gespecialiseerde politie eenheden voor het vervolgen van seksueel misbruik en mensenhandel bestaan en ontvangen extra training. Desalniettemin zouden de capaciteiten en expertise van de politie moeten worden verbeterd met een bijzondere nadruk op de behoeften van adolescente slachtoffers.

Wanneer een internationaal verdrag wordt geratificeerd door een staat wordt het een juridisch bindend instrument voor die staat. Wanneer een staat het Optionele Protocol voor de Verkoop van Kinderen, Kinderprostitutie en Kinderpornografie (indicator 2.1.) is het verplicht om de tekst van het Protocol te criminaliseren. Het Protocol schrijft voor dat er twee jaar na ratificatie een rapport met details over de implementatie voorgelegd moet worden aan het onafhankelijke VN comité van de Rechten van het Kind. Het comité schrijft vervolgens aanbevelingen en suggesties voor de verbetering van de kinderrechtensituatie in het land. Wanneer een staat het VN Protocol inzake de preventie, bestrijding en bestraffing van , in het bijzonder vrouwenhandel en kinderhandel ratificeert (indicator 2.2.) is het verplicht alle omschreven acties gerelateerd aan mensenhandel te criminaliseren (indicator 2.3). Dit creëert een gemeenschappelijke grond voor contramensenhandel activiteiten onder ratificerende staten en creëert een essentieel internationaal kader voor nationale acties. Ter ondersteuning van adequate handhaving van de nationale wetgeving zijn staten verplicht om speciale politie-eenheden op te richten met getrainde rechercheurs (indicator 2.4) voor het onderzoeken en vervolgen van seksuele en mensenhandel misdrijven tegen kinderen met een kindsensitieve aanpak dat de traumatische ervaring van juridische procedures voor het kind slachtoffer minimaliseert.

Hoewel Nederland de twee Protocollen heeft geratificeerd en Nederland de mensenhandel definitie over het algemeen overeenkomt met het Mensenhandel Protocol beschermt de Nederlandse wetgeving onvoldoende

kinderen onder de 18 jaar. De straffen voor mensenhandel van minderjarige zijn verhoogd in juli 2009 door de adoptie van artikel 273f van het Wetboek van Strafrecht. Deze verhoogde straffen zouden toepasbaar moeten zijn op zaken waarbij een kind onder de 18 jaar slachtoffer is geworden. Dit is echter alleen toepasbaar bij een slachtoffer onder de 16.³⁴ Dit is een gemis nu het ongelijkheid creëert tussen kinderen onder de 18 terwijl zij allemaal dezelfde bescherming behoren te genieten zoals voorgeschreven door het Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

Artikel 273f van het Nederlandse Wetboek van Strafrecht criminaliseert mensenhandel, ongeacht het feit of dit plaats vindt over internationale grenzen of binnen Nederland. Volgens dit artikel is een ieder die opzettelijk winst maakt door het exploiteren van een ander persoon schuldig aan mensenhandel.³⁵ Exploitatie omvat zowel “de exploitatie van een ander persoon in prostitutie als andere vormen van seksuele exploitatie”.³⁶ Maximum straffen zijn omhoog gegaan in artikel 273f van het Nederlands Wetboek van Strafrecht in juli 2009. De veroordeling voor het verhandelen van een persoon beneden de leeftijd van 16 jaar is strafbaar met een gevangenis termijn van 12 jaar. Eerder was dit 8 jaar.³⁷

Om het onderzoek naar en de veroordeling van mensenhandel te ondersteunen, zijn er speciale eenheden opgezet die zich bezighouden met mensenhandel, met seksuele mishandeling en kindporno in sommige provincies in Nederland. Een gespecialiseerde cursus in mensenhandel is opgenomen in het standaard training programma van politie agenten zoals dit wordt aangeboden door de Nederlandse Politie Academie. Hierbij ligt echter geen specifieke focus op kindvriendelijke benadering. Verdere training en specialisatie zal verder ontwikkeld moeten worden met het oog op de speciale behoeftes van jongeren tussen de 12 en 18 jaar. Daarnaast hebben de politie en het Openbaar Ministerie geen vastgestelde budgetten voor het onderzoek en de veroordeling van zaken van mensenhandel, dit vormt onderdeel van hun baan omschrijving.³⁸ De Nederlandse politie doet niet genoeg in de strijd tegen mensenhandel, volgens de Nederlandse krant De Volkskrant (18 januari 2009³⁹) in een artikel over een international rapport over de Nederlandse politie en de strijd tegen mensenhandel (Korpsmonitor mensenhandel 2008). Van de 25 regionale politiekorpsen volgen maar zes de interne politierichtlijnen. Vijf hebben zelfs een negatieve score in de strijd tegen mensenhandel. Het toezicht op legale seksbedrijven om illegale activiteiten zoals de seksuele exploitatie van minderjarigen te voorkomen, is afgenomen. In vergelijking met het 2006 monitor rapport handelen in 2008 maar 13 regionale politiekorpsen volgens de politienormen van 6 controlebezoeken per jaar. In 2006 waren dit er 16. Voorzitter Ruud Bik van de Raad van Hoofdofficieren zei dat er in 2008 te weinig politieonderzoek is geweest en dat de politie het beter moet doen en meer prioriteit aan mensenhandel moet geven.

De resultaten van het onderzoek naar jurisprudentie laten zien dat zaken betreffende mensenhandel ingewikkeld zijn, zowel vanuit een legaal als een sociaal oogpunt. De rechterlijke macht, bijvoorbeeld, kan wetteksten en daaruit volgende straffen op verschillende wijzen interpreteren en implementeren. De Nederlandse Rapporteur mensenhandel adviseert daarom in haar zevende rapport (oktober 2009⁴⁰) gespecialiseerd personeel binnen de rechterlijke macht op te nemen, zoals al geïmplementeerd is binnen het Openbaar Ministerie en de politie. De rapporteur heeft aangegeven dat een discussie gevoerd moet worden binnen het strafrecht welke de strafbaarheid en de straffen aangaan in relatie tot mensenhandel.

OPROEP VOOR VERSNELDE ACTIE OM DE VEROORDELING VAN KINDERHANDEL IN NEDERLAND ZEKER TE STELLEN

De politie en de lokale autoriteiten moeten meer onderzoek doen naar illegale prostitutie en actief gebruik maken van controles van hotels en andere faciliteiten. Ze moeten aanbiedingen van seksuele diensten controleren die openbaar worden aangeboden via kanalen zoals dagelijkse en wekelijkse kranten, internet en mobiele 06 nummers. Om dit te bereiken zullen meer bronnen beschikbaar moeten zijn binnen de politie. Administratieve sancties en strafrecht moet toepasbaar worden op zulke controles.

Lokale autoriteiten moeten actiever worden, zowel met respect voor het licentie systeem als met het toezicht op (illegale) prostitutie. Het licentie systeem moet toepasbaar zijn om iedereen die seksuele diensten aanbiedt, zoals escorts en prostituees die vanuit huis werken. Een nationale registratie moet opgezet worden waarin alle bedrijven met licenties van lokale autoriteiten zijn opgenomen.

Samenwerking op internationale en Europese niveaus moet verbeteren in de komende jaren. De overheid moet proactiever worden in het stimuleren en ondersteunen van werkbare internationale en Europese overeenkomsten over mensenhandel. De strijd tegen kinderhandel moet bij deze pogingen voorop staan.

Er moet gebruik gemaakt worden van alternatieve methodes voor het beginnen van een onderzoek naast het verslag van een slachtoffer. Wanneer er serieuze verdenkingen van mensenhandel ontstaan, moeten intelligentiegeleide onderzoekstechnieken gebruikt worden om verschillende bewijslasten te verzamelen die kunnen aantonen dat mensenhandel bij een zaak betrokken is.

De rechterlijke macht moet beter geïnformeerd worden over de misdaad van mensenhandel, hoe kindslachtoffers in exploitatie situaties terecht komen en wat dit betekent voor de slachtoffers en hun omgeving. Dit zou niet alleen voor exploitatie in prostitutie moeten gelden maar ook voor andere formele en informele sectoren.

Source:

1. Asante, A. & K. Schaapman (2005). Het onzichtbare zichtbaar gemaakt: Prostitutie in Amsterdam anno 2005. Amsterdam: PvdA-fractie Amsterdam.

C. Gespecialiseerde hulp diensten voor kindslachtoffers van mensenhandel.

Kindslachtoffers van mensenhandel voor seksuele doeleinden hebben specifieke rechten voor bescherming van seksuele exploitatie nodig. Staten zijn verplicht een systematische integrale aanpak te hebben voor het bieden van uitgebreide en gespecialiseerde diensten die de rechten van de slachtoffers herstellen en een langdurig herstel ondersteunen. Kinderen die verhandeld zijn hebben verschillende mishandelingen en schendingen van hun rechten ondergaan en de Staat is verplicht om hen te voorzien van adequate zorg en bescherming. Hierbij moet de Staat het beste voorhebben met het kind en zijn specifieke wensen en zonder te discrimineren op basis van herkomst of immigratie status.

Gespecialiseerde hulpdiensten voor kindslachtoffers van mensenhandel in Nederland			
3.1. Nationale hulplijn	3.2. Nationale opvang	3.3. Medische diensten voor slachtoffers mensenhandel	3.4. Psychologische hulp
*			
De hulplijn bij COMENSHA is een NGO initiatief dat gefundeerd is door de Staat. Het biedt hulp aan slachtoffers van mensenhandel, inclusief kinderen. Aanvullende bronnen zijn echter nodig om adequaat te reageren op de behoeftes van kindslachtoffers van mensenhandel. Coördinatie tussen de diensten moet verbeteren.	Hoewel verschillende gespecialiseerde opties voor onderdak voor kindslachtoffers van mensenhandel in Nederland bestaan, is er meer investering nodig om tegemoet te komen aan het tekort van adequate faciliteiten voor zowel interne als buitenlandse kindslachtoffers van mensenhandel.	Hoewel alle kindslachtoffers van mensenhandel recht hebben op de nodige medische zorg ⁴¹ , vragen de meeste ziekenfondsen om identificatie waardoor kinderen die illegaal in het land verblijven bang zijn van deze diensten gebruik te maken.	Hoewel de advies diensten en emotionele zorg verzekert wordt door een aantal actoren, zijn deze diensten niet volledig bij machte om te antwoorden op de behoeftes van kindslachtoffers van mensenhandel door het gebrek aan getrainde experts en adequaat uitgeruste faciliteiten.

Een gratis en professionele nationale hulplijn (*indicator 3.1*) toegankelijk voor alle kinderen die risico lopen om slachtoffer te worden van kinderhandel is essentieel om ondersteuning te bieden en toegang te faciliteren voor relevante hulpinstanties. Idealiter zou deze hulplijn beschikbaar zijn in de talen van de landen van herkomst met het grootste aandeel kind slachtoffers mensenhandel en nationaal bereikbaar zijn. Kinderopvang voor mensenhandel slachtoffers (*indicator 3.2*) moet apart van volwassenenopvang worden gerealiseerd en een plek van veiligheid bieden waar gespecialiseerde hulp en ondersteuning kan worden geboden in een gestructureerde manier. Kinderhandelslachtoffers hebben geleden onder verschillende vormen van fysiek en seksueel misbruik en hebben gespecialiseerde hulp nodig waaronder gratis medische zorg (*indicator 3.3.*) en psychologische therapie (*indicator 3.4*) door getrainde en ervaren professionals om het kind te ondersteunen naar volledig herstel.⁴²

In Nederland zijn verschillende gespecialiseerde instelling voor de hulp aan kind slachtoffers van mensenhandel. Extra middelen moeten worden gelokaliseerd om in de behoeftes van kindslachtoffers te kunnen voorzien naast het verbeteren van de samenwerking tussen de verschillende diensten.

Het Nederlandse Coördinatie Centrum voor Human Trafficking (COMENSHA) helpline wordt gerund door een NGO en gefinancierd door de overheid. Deze helpline biedt 24-uurs ondersteuning aan slachtoffers van mensenhandel waaronder minderjarigen. De organisatie dient ook te worden gecontacteerd wanneer de politie een minderjarig slachtoffer van mensenhandel een aanvraag doet voor een tijdelijke verblijfsvergunning (B-9 Regel). Voor kind slachtoffers van mensenhandel is de Jeugdzorg de coördinator voor sociale voorzieningen en stelt vast welke hulp nodig is en hoe deze dient te worden gerealiseerd.⁴³ Om uitgebreide ondersteuning te kunnen blijven bieden aan alle kinderen (waaronder Nederlandse en buitenlandse slachtoffers) dienen extra middelen te worden gereserveerd. De samenwerking van de relevante partners dient te worden versterkt om zo een sterk en geïntegreerd kind beschermingsysteem te waarborgen.

De Nederlandse overheid heeft verschillende opties voor opvang van kinderhandel ontwikkeld en nieuwe varianten worden verder ontwikkeld.⁴⁴ Nidos bijvoorbeeld begeleidt alleenstaande minderjarige vreemdelingen (waaronder potentiële slachtoffers van kinderhandel) en zorgt voor opvang. Jonge kinderen, onder de 12 jaar, worden opgevangen in pleeggezinnen. Kinderen van 12-15 jaar oud worden geplaatst in kleinschalige opvangcentra. In deze centra zijn de omstandigheden zo veilig en stabiel als mogelijk en zijn kindhulpverleners 24 uur per dag bereikbaar om kinderen bij hun dagelijkse uitdagingen te begeleiden. Oudere kinderen (15-18 jaar oud) worden geplaatst in grootschalige opvangcentra, voornamelijk campussen voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen met 24 uur per dag begeleiding. Gesloten opvang is ook mogelijk voor kind slachtoffers van mensenhandel voor bepaald hoog risico groepen die gesloten opgevangen moeten worden. Een gespecialiseerde opvang (Asja) is al enige tijd operationeel.⁴⁵

Op basis van de aanbevelingen van de Nationaal Rapporteur Mensenhandel om alternatieve opvang voor kindslachtoffers van mensenhandel te onderzoeken hebben het Ministerie van Volksgezondheid, Sociale Zaken en Sport en het Ministerie van Justitie nieuwe opvangmogelijkheden ontwikkeld. De zogenaamde categoriale opvang is specifiek gericht op opvang van (minderjarige) slachtoffers van mensenhandel die beroep hebben gedaan op de B-9 regeling (uitstel van vertrek en bedentijd voor de duur van het strafrechtelijk onderzoek) gedurende de eerste drie maanden nadat ze zijn geïdentificeerd als (mogelijk) slachtoffer van mensenhandel. De eerste pilot categoriale opvang zou relatief binnenkort van start moeten gaan.⁴⁶ Deze verschillende opties zijn ontwikkeld in een poging te garanderen dat alle kindslachtoffers van mensenhandel toegang hebben tot gespecialiseerde opvang maar velen zijn enkel pilot initiatieven en moeten worden geconsolideerd en meer structurele oplossingen moeten worden gerealiseerd.

De Nederlandse Stichting voor Kinderrechten gaf in hun Eerst Rapport in 2008 commentaar op de implementatie van het Optionele Protocol over de verkoop van kinderen, kinderprostitutie en kinderporno in Nederland. Het commentaar was dat “slachtoffers van kinderhandel vaak geplaatst worden in centra waar ze niet thuishoren of waar een tekort is aan specifieke kennis over zorg en strafrecht welke zij nodig hebben zoals hulpinstellingen voor huiselijk geweld, instituties voor jeugdige delinquenten of centra voor daklozen.”⁴⁷ De Stichting vroeg daardoor om meer specifieke opvang en zorg faciliteiten voor kinderen in de prostitutie en minderjarige slachtoffers van seksuele en andere vormen van exploitatie

De Nederlands Rapporteur Mensenhandel roept in haar Zevende rapport in oktober 2009 op tot een onmiddellijk begin van het door de overheid voorgestelde pilot project van gecategoriseerde opvang. Binnen deze opvang zal een scheiding worden gemaakt tussen de verschillende categorieën van geslacht, leeftijd en wijze van exploitatie. Dit pilot project zal ook voorzien in opvang voor minderjarige slachtoffers. Zulke opvang zou moeten zorgen voor een beschermende en educatieve omgeving en zoekt naar een huis waar de kindslachtoffers in kleine groepen kunnen leven. De capaciteit voor opvang moet worden uitgebreid, inclusief de capaciteit van woningen voor de jeugd (gesloten, beschermd of open) als de capaciteit voor het huisvesten van minderjarige en volwassen slachtoffers.⁴⁸

In principe verblijven kindslachtoffers van mensenhandel die een tijdelijke verblijfsvergunning toegewezen hebben gekregen legaal in Nederland. En dus hebben ze recht op verschillende sociale zekerheden, inclusief medische diensten. Zelfs buitenwettelijk verblijvende buitenlandse minderjarigen hebben recht op noodzakelijke medische zorg welke situaties kan voorkomen die de publieke gezondheid, jongeren zorg en wettelijke hulp in gevaar zouden kunnen brengen.⁴⁹ Maar de meeste medische zorgverzekeraars eisen

identificatie voordat zorg verstrekt wordt en dit kan bijzonder intimiderend zijn voor kinderen die slachtoffer zijn van mensenhandel en illegaal verblijven in Nederland. Hoewel de advies diensten en emotionele zorg verzekert wordt door een aantal actoren, zijn deze diensten niet volledig bij machte om te antwoorden op de behoeftes van kindslachtoffers van mensenhandel door het gebrek aan getrainde experts en adequaat uitgeruste faciliteiten.

OPROEP VOOR VERSNELDE ACTIE OM ADEQUATE ZORG EN ONDERSTEUNING TE BIEDEN AAN KIND SLACHTOFFERS VAN MENSENHANDEL IN NEDERLAND

- **Kinderen moeten worden geïnterviewd door getrainde experts. Deze experts moeten voldoende tijd krijgen voor het proces en gebruik maken van technieken die rekening houden met de leeftijd en de geslacht van het kind. Het interview moet plaatsvinden in een kindvriendelijke en veilige omgeving. Als er wetenschap of een serieuze verdenking is dat een kind het slachtoffer is van mensenhandel moet het kind een verblijfsvergunning krijgen op humanitaire gronden ongeacht of hij of zij aangifte doet. Aan de andere kant moet beter zorg voor het slachtoffer er toe leiden dat meer slachtoffers bereid zijn aangifte te doen.**
- **Meer specifieke hulp en ondersteuningsopties moeten beschikbaar worden gesteld voor verschillende categorieën van kind slachtoffers van mensenhandel. Ze moeten beschikbaar zijn voor jongens en meisjes en voor slachtoffers van alle soorten uitbuiting. Ondersteuning moet worden aangepast aan de culturele behoeftes van het slachtoffer vanuit de Nederlandse cultuur en de etnische cultuur.**
- **Er moet specifieke ondersteuning en hulp beschikbaar zijn voor slachtoffers van 'loverboys' waarbij (seksuele) relaties worden gebruikt als dwangmiddel voor exploitatie.**

5. HANDTEKENINGENACTIE IN NEDERLAND

Sinds de Stop Sex Trafficking of Children and Young People campagne in augustus 2009 werd gestart, hebben duizenden klanten hun betrokkenheid getoond bij een veilige wereld voor kinderen. Op basis van dit Nationaal Voortgangsoverzicht vragen wij om onmiddellijke actie in Nederland om kinderen en adolescenten de bescherming te geven waar ze recht op hebben.

In Nederland vragen we dringend voor betere bescherming van kinderen en jonge mensen tegen kinderhandel voor seksuele uitbuiting door proactieve implementatieve en handhaving van beschermingsmaatregelen.

Specifiek vragen we om:

-Institutionalisering van preventiemaatregelen gericht op kinderen in het algemeen en in het bijzonder doelgroepen van kwetsbare kinderen in het nationale overheidsbeleid en het lokaliseren van adequate middelen voor het verminderen van de kwetsbaarheid van kinderen en de vraag naar seks met kinderen aan te pakken.

-Het verbeteren van de identificatie van kind slachtoffers van mensenhandel en het verbeteren van lokale, regionale en internationale samenwerking van rechtshandavinginstellingen en andere instelling om zo een samenhangend preventiesysteem te implementeren voor kinderhandel van de bronlanden tot aan de bestemmingslanden en de vervolging en veroordelinggraad te verbeteren.

-Implementeren van gespecialiseerde diensten om de behoeftes en rechten van alle kwetsbare kinderen die slachtoffer zijn van mensenhandel te waarborgen. Hiervoor dient gespecialiseerd en ervaren personeel te worden getraind en een geïntegreerd kind beschermingsysteem te worden gevolgd.

-Het bieden van specifieke hulp en ondersteuning voor verschillende soorten van kindslachtoffers van mensenhandel. Voor jongens en meisjes, verschillende leeftijden en verschillende soorten van uitbuiting, aangepast aan de specifieke culturele behoeftes van het kind vanuit Nederland en het land van herkomst.

Note: Deze nationale petitiecampagne is gericht op de specifieke behoeftes en prioriteiten in Nederland. Maar deze actie draagt direct bij aan de mondiale ECPAT/ The Body Shop oproep aan alle staten om versneld en in samenwerking de bestaande doelstellingen voor 2012 te realiseren en zo kinderhandel voor seksuele doeleinden te voorkomen en stoppen.

6. Onderzoeksmethoden

Deze campagne gebruikt een innovatieve methode om de vooruitgang van de inspanningen van 42 staten te analyseren om kinderhandel te bestrijden door drie zeer belangrijke doelstellingen en 4 specifieke indicatoren voor elk doel te volgen zolang de campagne voortduurt. Gegevens voor dit boekje werden verzameld door diverse bronnen, die hoofdzakelijk stonden op de ervaringen van ECPAT in het monitoren van de vooruitgang betreffende de tenuitvoerlegging van de Agenda voor Actie tegen commerciële seksuele uitbuiting van kinderen⁵⁰.

De gegevens waren ook afkomstig van VN-leden, regering- en niet-regeringsorganisaties - en andere stakeholders betrokken bij anti-kinderhandel - maatregelen. Men zou moeten opmerken dat de beschikbaarheid en de kwaliteit van gegevens in elk van de 42 landen vallend onder het controle-initiatief van de campagne op zaken afwijkend zijn. In vele landen worden de gegevens van de seksuele uitbuiting en handel van kinderen niet systematisch verzameld, ze verwijzen eerder naar een projectgebied dan naar een nationaal werkingsgebied, of ze vallen buiten een opgezet systeem van beheersinformatie en derhalve inconsistent.

Nochtans is, om verschillen te minimaliseren, alles in het werk gesteld door ECPAT en haar partners in elk van de landen om de optimale gegevens te verkrijgen.

Deze factoren in overweging nemend, zijn de indicatoren geselecteerd op basis van de volgende criteria: beschikbaarheid en gemak van toegang tot informatie en niveau van relevantie van de ondernomen acties om het doel te bereiken. Het is ook noodzakelijk om op te merken dat deze indicatoren maatregelen beoordelen die direct door staten worden ondernomen of worden gesteund en niet noodzakelijk op het vele werk wijst die door vele NGO's rond de wereld wordt ondernomen, vaak om een gebrek aan adequate actie namens overheid te compenseren.

Het besluit om slechts door de staat gesteunde maatregelen te beoordelen is gebaseerd op het fundamentele principe dat, terwijl de bescherming van kinderen een gedeelde verantwoordelijkheid van alle actoren van de maatschappij is, de verplichting om te waarborgen dat de kinderen van hun fundamentele rechten kunnen genieten volledig door de staat wordt gedragen.

Vanwege beperkte gegevensinzameling en gedeeltelijk ontbreken van informatie bij kindhandel voor seksuele doeleinden, zijn de nauwkeurige ramingen van het aantal wereldwijd beïnvloede kinderen onmogelijk. Dit boekje beoordeelt zo de vooruitgang van het land slechts met betrekking tot bepaald beleid dat de overheid voert en niet op basis van ramingen.

Bij het rangschikken wordt dus geen rekening gehouden of een land nu het land van oorsprong is, doorvoer of eindbestemming voor kinderhandel is.

Het beleid om in geen enkel land seksuele uitbuiting en handel van kinderen toe te staan wordt beschouwd als de eerste stap om toewijzing van menselijke en financiële hulpbronnen voor concrete actie teweeg te brengen evenals het publiek een hulpmiddel geven om haar verantwoording te dragen.

Een diepteverklaring van elk van de doelstellingen en de overeenkomstige indicatoren wordt verstrekt in Hoofdstuk 3 van het officiële campagnerapport, "Their Protection is in Our Hands: The State of Global Child Trafficking for Sexual Purposes."

Dit boekje werd vervaardigd door ECPAT – International en ECPAT Nederland.

7. Eindnoot

- ¹ ECPAT International/ The Body Shop, Global Progress Cards, September 2009. Available at http://www.ecpat.net/TBS/en/Campaign_Resources.html
- ² Van den Borne, Anke and Kloosterboer, Karin. Investigating Exploitation: Research into Trafficking in Children in the Netherlands. ECPAT Netherlands in cooperation with DCI NL, UNICEF NL and Plan NL. Amsterdam. 2005.
- ³ C.E. Dettmeijer-Vermeulen et al. Trafficking in human beings. Supplementary figures. Sixth report of the Dutch National Rapporteur. 2008. Available at: <http://english.bnrm.nl/reports/index/>
- ⁴ Coördinatiecentrum Mensenhandel, Comensha, 2008. Available at: <http://www.comensha.nl/>
- ⁵ Coördinatiecentrum Mensenhandel, Comensha, 2009. Available at: <http://www.comensha.nl/>
- ⁶ Meld Misdaad Anoniem. 2008. Available at www.meldmisdaadanoniem.nl
- ⁷ Van den Borne, Anke and Kloosterboer, Karin. Investigating Exploitation: Research into Trafficking in Children in the Netherlands. ECPAT Netherlands in cooperation with DCI NL, UNICEF NL and Plan NL. Amsterdam. 2005.
- ⁸ C.E. Dettmeijer-Vermeulen et al. Trafficking in human beings. Supplementary figures. Sixth report of the Dutch National Rapporteur. 2008. Available at: <http://english.bnrm.nl/reports/index/>
- ⁹ C.E. Dettmeijer-Vermeulen et al. Mensenhandel.Zevende rapportage van de Nationaal Rapporteur. 2009. Available at: www.bnrm.nl, <http://english.bnrm.nl/reports/index/>
- ¹⁰ Van den Borne, Anke and Kloosterboer, Karin. Investigating Exploitation: Research into Trafficking in Children in the Netherlands. ECPAT Netherlands in cooperation with DCI NL, UNICEF NL and Plan NL. Amsterdam. 2005.
- ¹¹ Dutch smash 'voodoo' child trade+. BBC online. 25 October 2007. Available at: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/7061145.stm>
- ¹² C.E. Dettmeijer-Vermeulen et al. Mensenhandel.Zevende rapportage van de Nationaal Rapporteur. 2009. Available at: www.bnrm.nl, <http://english.bnrm.nl/reports/index/>
- ¹³ Coördinatiecentrum Mensenhandel, Comensha, 2009. Available at: <http://www.comensha.nl/>
- ¹⁴ ECPAT International. Global Monitoring Report on the Status of Action against Commercial Sexual Exploitation of Children . Netherlands. Bangkok. 2006. Available at http://www.ecpat.net/A4A_2005/PDF/Europe/Global_Monitoring_Report-NETHERLANDS.pdf
- ¹⁵ ECPAT International. Global Monitoring Report on the Status of Action against Commercial Sexual Exploitation of Children . Netherlands. Bangkok. 2006. Available at http://www.ecpat.net/A4A_2005/PDF/Europe/Global_Monitoring_Report-NETHERLANDS.pdf
- ¹⁶ Protection Project. Netherlands. Available at: www.protectionproject.org/human_rights_reports/report_documents/netherlands.doc . and ECPAT International. Global Monitoring Report. Netherlands. 2006.
- ¹⁷ Van den Borne, Anke and Kloosterboer, Karin. Investigating Exploitation: Research into Trafficking in Children in the Netherlands. ECPAT Netherlands in cooperation with DCI NL, UNICEF NL and Plan NL. Amsterdam. 2005.
- ¹⁸ C.E. Dettmeijer-Vermeulen et al. Mensenhandel.Zevende rapportage van de Nationaal Rapporteur. 2009. Available at: www.bnrm.nl, <http://english.bnrm.nl/reports/index/>

¹⁹ Ibid.

²⁰ ECPAT International/ The Body Shop, Their Protection is in our Hands . The State of Global Child Trafficking for Sexual Purposes, Bangkok, August 2009. Available at http://www.ecpat.net/EI/Publications/Trafficking/Full_Report_Global_Child_Trafficking_for_Sexual_Purposes.pdf

²¹ Nationaal Actieplan Mensenhandel [National Action Plan on Trafficking in Human beings] in Dutch online at www.minjus.nl/images/Nationaal%20Actieplan%20Mensenhandel%20versie%20TK%20_2_tcm74-102699_tcm34-3245.pdf.

²² Addendum to the National Action Plan Parliamentary Documents II, 2005-06 28638, No. 19, online at www.overheid.nl.

²³ R. Lawson, T. Barkhuysen, J. Gerards, M. den Heijer, R. Holtmaat and N. Koffeman, Thematic Study on Child Trafficking, European Union Agency for Fundamental Rights, Leiden, the Netherlands, July 2008.

²⁴ R. Lawson, T. Barkhuysen, J. Gerards, M. den Heijer, R. Holtmaat and N. Koffeman, Thematic Study on Child Trafficking, European Union Agency for Fundamental Rights, Leiden, the Netherlands, July 2008. Available at <http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/Child-trafficking-09-country-nl.pdf>

²⁵ R. Lawson, T. Barkhuysen, J. Gerards, M. den Heijer, R. Holtmaat and N. Koffeman, Thematic Study on Child Trafficking, European Union Agency for Fundamental Rights, Leiden, the Netherlands, July 2008. Available at <http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/Child-trafficking-09-country-nl.pdf>

²⁶ R. Lawson, T. Barkhuysen, J. Gerards, M. den Heijer, R. Holtmaat and N. Koffeman, Thematic Study on Child Trafficking, European Union Agency for Fundamental Rights, Leiden, the Netherlands, July 2008. Available at <http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/Child-trafficking-09-country-nl.pdf>

²⁷ R. Lawson, T. Barkhuysen, J. Gerards, M. den Heijer, R. Holtmaat and N. Koffeman, Thematic Study on Child Trafficking, European Union Agency for Fundamental Rights, Leiden, the Netherlands, July 2008. Available at <http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/Child-trafficking-09-country-nl.pdf>

²⁸ R. Lawson, T. Barkhuysen, J. Gerards, M. den Heijer, R. Holtmaat and N. Koffeman, Thematic Study on Child Trafficking, European Union Agency for Fundamental Rights, Leiden, the Netherlands, July 2008. Available at <http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/Child-trafficking-09-country-nl.pdf>

²⁹ R. Lawson, T. Barkhuysen, J. Gerards, M. den Heijer, R. Holtmaat and N. Koffeman, Thematic Study on Child Trafficking, European Union Agency for Fundamental Rights, Leiden, the Netherlands, July 2008. Available at <http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/Child-trafficking-09-country-nl.pdf>

³⁰ <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/ChercheSig.asp?NT=197&CM=8&DF=19/05/2010&CL=ENG>

³¹ <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/ChercheSig.asp?NT=201&CM=8&DF=19/05/2010&CL=ENG>

³² ECPAT International, Global Monitoring Reports on the status of Action against the commercial sexual exploitation of children . The Netherlands, 2006, http://www.ecpat.net/A4A_2005/index.html

³³ ECPAT International/ The Body Shop, Their Protection is in our Hands . The State of Global Child Trafficking for Sexual Purposes, Bangkok, August 2009. Available at http://www.ecpat.net/EI/Publications/Trafficking/Full_Report_Global_Child_Trafficking_for_Sexual_Purposes.pdf

³⁴ ECPAT International. Global Monitoring Report on the Status of Action against Commercial Sexual Exploitation of Children . Netherlands. Bangkok. 2006. Available at http://www.ecpat.net/A4A_2005/PDF/Europe/Global_Monitoring_Report-NETHERLANDS.pdf

³⁵ Legislation on trafficking in human beings accessed from the Dutch Rapporteur on Trafficking in Human Beings on 13th October 2009 from <http://english.bnrm.nl/legislation/index.aspx>

³⁶ ECPAT International. Global Monitoring Report on the Status of Action against Commercial Sexual Exploitation of Children . Netherlands. Bangkok. 2006. Available at http://www.ecpat.net/A4A_2005/PDF/Europe/Global_Monitoring_Report-NETHERLANDS.pdf

- ³⁷ Legislation on trafficking in human beings accessed from the Dutch Rapporteur on Trafficking in Human Beings on 18th May 2010 from <http://english.bnrm.nl/legislation/index.aspx>
- ³⁸ R. Lawson, T. Barkhuysen, J. Gerards, M. den Heijer, R. Holtmaat and N. Koffeman, Thematic Study on Child Trafficking, European Union Agency for Fundamental Rights, Leiden, the Netherlands, July 2008. Available at <http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/Child-trafficking-09-country-nl.pdf>
- ³⁹ Volkskrant. 18 January 2010 available at http://www.volkskrant.nl/binnenland/article1338855.ece/Politie_verliest_zicht_op_legale_seksmarkt
- ⁴⁰ C.E. Dettmeijer-Vermeulen et al. Mensenhandel. Zevende rapportage van de Nationaal Rapporteur. 2009. Available at: www.bnrm.nl, <http://english.bnrm.nl/reports/index/>
- ⁴¹ R. Lawson, T. Barkhuysen, J. Gerards, M. den Heijer, R. Holtmaat and N. Koffeman, Thematic Study on Child Trafficking, European Union Agency for Fundamental Rights, Leiden, the Netherlands, July 2008. Available at <http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/Child-trafficking-09-country-nl.pdf>
- ⁴² ECPAT International/ The Body Shop, Their Protection is in our Hands . The State of Global Child Trafficking for Sexual Purposes, Bangkok, August 2009. Available at http://www.ecpat.net/EI/Publications/Trafficking/Full_Report_Global_Child_Trafficking_for_Sexual_Purposes.pdf
- ⁴³ R. Lawson, T. Barkhuysen, J. Gerards, M. den Heijer, R. Holtmaat and N. Koffeman, Thematic Study on Child Trafficking, European Union Agency for Fundamental Rights, Leiden, the Netherlands, July 2008. Available at <http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/Child-trafficking-09-country-nl.pdf>
- ⁴⁴ R. Lawson, T. Barkhuysen, J. Gerards, M. den Heijer, R. Holtmaat and N. Koffeman, Thematic Study on Child Trafficking, European Union Agency for Fundamental Rights, Leiden, the Netherlands, July 2008. Available at <http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/Child-trafficking-09-country-nl.pdf>
- ⁴⁵ R. Lawson, T. Barkhuysen, J. Gerards, M. den Heijer, R. Holtmaat and N. Koffeman, Thematic Study on Child Trafficking, European Union Agency for Fundamental Rights, Leiden, the Netherlands, July 2008. Available at <http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/Child-trafficking-09-country-nl.pdf>
- ⁴⁶ R. Lawson, T. Barkhuysen, J. Gerards, M. den Heijer, R. Holtmaat and N. Koffeman, Thematic Study on Child Trafficking, European Union Agency for Fundamental Rights, Leiden, the Netherlands, July 2008. Available at <http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/Child-trafficking-09-country-nl.pdf>
- ⁴⁷ Dutch NGO Coalition for Children's Rights. Sexual Exploitation of Children in The Netherlands. July 2008. Accessed from http://www.crin.org/docs/Netherlands_KRC_OPSC_NGO_Report.pdf
- ⁴⁸ C.E. Dettmeijer-Vermeulen et al. Trafficking in Human Beings. Seventh Report of the National Rapporteur on Trafficking in Human Beings. 2009. Recommendations. Available at: <http://english.bnrm.nl/reports/7th-report/>
- ⁴⁹ R. Lawson, T. Barkhuysen, J. Gerards, M. den Heijer, R. Holtmaat and N. Koffeman, Thematic Study on Child Trafficking, European Union Agency for Fundamental Rights, Leiden, the Netherlands, July 2008. Available at <http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/Child-trafficking-09-country-nl.pdf>
- ⁵⁰ ECPAT International Global Monitoring Reports on Status of Action against Commercial Sexual Exploitation of Children. 75 country reports. 2006-2007-2008. www.ecpat.net